

Handreiking Kindermishandeling

Concept 3

Versie mei 2018

Hoe om te gaan bij Kindermishandeling binnen scholen van Blossse Onderwijs

Een handreiking voor directies en leerkrachten van de scholen van Blossse Onderwijs.

Inhoudsopgave

Vaststelling	3
I. Inleiding	4
Voor wie is deze handreiking	4
Wat is de meldcode	4
Wat gebeurt er binnen de school	5
2. Wat verstaan we onder kindermishandeling	5
3. Gevolgen van kindermishandeling, agressie en geweld	6
4. Preventief beleid tegen mishandeling, agressie en geweld	6
4.1 De totale schoolcultuur	6
4.2 De gedragsregels	6
4.3 De fysieke omgeving	7
4.4. Deskundigheidsbevordering bij het personeel	7
5. Er bestaat een vermoeden van kindermishandeling of een incident van agressie en geweld	7
5.1. Hoe ontstaat een vermoeden	7
5.2 Omgaan met een vermoeden	7
5.3. Een overleggroep	8
5.4 Maken van een plan van aanpak	8
5.5 Een gesprek met de ouders (indien dit wenselijk is)	9
5.6 Afhandeling	9
6. Wat te doen als een kind je in vertrouwen neemt	10
7. Wat als een medewerker wordt beticht	10
8. Behandeling klachten	11
Begrippenlijst	11
Stappenplan kindermishandeling	12

Vaststelling

Het College van Bestuur van Blosse Onderwijs

Gelet op de bepalingen van de Wet op het Primair Onderwijs

Gelet op de bepalingen in de CAO-PO¹

Gehoord hebbend de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

heeft in haar vergadering van _____ het voorgenomen besluit genomen de volgende
beleidsdocument Handreiking Kindermishandeling voor Blosse Onderwijs vast te stellen voor een
periode van 4 jaar.

College van Bestuur

De heer A.J.M. Groot, voorzitter

Instemming van de GMR² ontvangen op:

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

, voorzitter

Ongewijzigd, definitief vastgesteld in de bestuursvergadering op:

College van Bestuur

De heer A.J.M. Groot, voorzitter

¹ CAO PO Collectieve Arbeidsovereenkomst

² GMR Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

I. Inleiding

Voor wie is deze handreiking

Dit stuk is een handreiking voor leerkrachten, intern begeleiders en directieleden van de scholen van Blossse Onderwijs. Het kan gebruikt worden bij het opstellen van een beleidsstuk over veiligheid van kinderen en de rol die scholen hierbij spelen.

Kindermishandeling ga je alléén niet oplossen; als school niet, als politie niet, en als jeugdwerker, huisarts of consultatiebureau evenmin.

Hoe lastig het ook is, we mogen niet wegkijken! Veel mensen die als kind zijn mishandeld geven aan dat een specifieke volwassene door zijn of haar aandacht en steun het verschil heeft gemaakt in hun leven.

In iedere schoolklas zit gemiddeld één kind dat te maken heeft met huiselijk geweld. En kindermishandeling komt niet alleen in de thuissituatie voor. Dus stel jezelf de vraag: “voor wie maak ik het verschil?” En doe iets met de onderbuikgevoelens die iedere professional die met kinderen werkt wel eens heeft. Niets doen is geen optie.

Mensen in scholen kunnen kindermishandeling niet voorkomen en ook niet oplossen. Wat je wel kunt doen is signaleren en weten waar je naar toe moet met je vermoedens om te kunnen helpen. Het bureau Veilig-Thuis kan hierbij ondersteunen en adviseren.

Deze handreiking hoort binnen iedere school een plekje te krijgen. Blossse Onderwijs zal het in eerste instantie aanbieden aan de Intern Begeleiders. De directies zijn verantwoordelijk en moeten zorgen dat het binnen ieder team wordt besproken.

Jaarlijks dient het bestuur van Blossse Onderwijs in het kader van de monitoring van de sociale veiligheid te rapporteren over de veiligheidsbeleving van de kinderen. De afdeling Onderwijs zal hiertoe een rapport opstellen op basis van de beschikbare informatie. Daarbij wordt ook gekeken of en hoe de scholen de wettelijke vereisten t.a.v. (sociale) veiligheid in de praktijk hebben gebracht. Zij moeten hierbij natuurlijk voldoen aan deze wettelijke eisen.

Kindermishandeling is een probleem. Scholen zijn bij uitstek de plaats waar een vermoeden van kindermishandeling gesignaleerd kan worden. Het onderwijspersoneel kan in deze signalering een belangrijke rol spelen. In de praktijk brengen signalen die een relatie hebben met kindermishandeling veel onrust met zich mee.

Een goede reden om een handreiking op te stellen voor het onderwijspersoneel van Stichting Flore. De handreiking kan gebruikt worden om het vermoeden bespreekbaar te maken. Van belang hierbij is het overleg met anderen en het delen van zorg met deskundigen in en rondom de school. Samenwerking rondom deze problematiek is onontbeerlijk.

Wat is de Meldcode

In 2011 is de Wet Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling in werking getreden. De wet stelt gebruik van een meldcode verplicht voor professionals bij (mogelijke) signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode bestaat uit een stappenplan, waarin staat wat een professional moet doen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. Je vindt dit stappenplan als bijlage bij deze handreiking.

Wat gebeurt er binnen de school

De praktijk laat zien dat er binnen een school incidenten kunnen plaatsvinden rond agressie en geweld tussen kinderen en tussen kinderen en volwassenen. De grote incidenten zijn meestal snel bekend, omdat er direct maatregelen genomen moeten worden. De omvang van “lichtere” vormen van agressie en geweld, zoals handtastelijkheden, treiteren, psychisch of verbaal geweld zijn vaak onbekend. Het slachtoffer meldt deze incidenten meestal niet vanwege schaamte of uit angst voor het vervolg. De handreiking is een manier om slachtoffers mogelijkheden te bieden zodat ze ergens met deze problemen terecht te kunnen.

In deze handreiking geven we tips hoe je kunt optreden bij agressie, geweld en vermoedens van kindermishandeling. We geven richtlijnen en adviezen.

Het is van belang dat de richtlijnen gebruikt worden binnen de hele school. Daarbij is het goed om de gemaakte afspraken jaarlijks te evalueren en de regels als dat nodig is bij te stellen of te bekrachtigen. Je zou ook kunnen nadenken over de wijze waarop je de leerlingen erbij kunt betrekken. Maak duidelijk wat de grenzen van onacceptabel gedrag zijn.

2. Wat verstaan we onder kindermishandeling

Elke vorm van geweldpleging of verwaarlozing op fysiek, psychisch en seksueel gebied, door toedoen of nalaten van personen met wie het kind in een afhankelijkheidsrelatie staat, waardoor schade voor het kind ontstaat of in de toekomst kan ontstaan.

Daarbij zien we de volgende onderverdeling van kindermishandeling:

- **Lichamelijke verwaarlozing:** het kind wordt voeding, kleding en/of (medisch) verzorging onthouden, het kind krijgt onvoldoende voedsel, kleding en/of verzorging.
- **Psychische verwaarlozing:** het kind wordt geestelijk verwaarloosd, geïsoleerd of genegeerd
- **Emotionele verwaarlozing:** het kind krijgt onvoldoende liefde, aandacht of respect.
- **Lichamelijke mishandeling:** het kind wordt geslagen, geschopt, geknepen, gebrand e.d.
- **Psychische mishandeling:** het kind wordt afgewezen, geterroriseerd, aangezet tot afwijkend en/of antisociaal gedrag, aan het kind worden extreem hoge eisen gesteld.
- **Seksuele mishandeling:** het kind wordt gedwongen seksuele handelingen te ondergaan en/of seksuele handelingen uit te voeren.

Vaak komen verschillende vormen van kindermishandeling tegelijk voor. Kindermishandeling is niet milieugebonden.

3. Wat zijn de gevolgen van kindermishandeling, agressie en geweld

Het is goed om na te denken over de gevolgen die kindermishandeling, agressie en geweld hebben voor kinderen. Hieronder staan de voornaamste gevolgen

- **Fysieke gevolgen**, bijvoorbeeld blauwe oog, kneuzingen, bloedneus, beten in lichaam. Gevolgen kunnen zijn: langdurig (ziekte)verzuim en verslechterde schoolresultaten
- **Beschadigde eigendommen**, zoals kapotte kleding, tassen, boeken. De gevolgen hiervan zijn van materiële en financiële aard.
- **Psychische gevolgen**, zoals psychische spanning. De gevolgen kunnen bijvoorbeeld zijn
- angstgevoelens, slaapstoornissen, hoofdpijnklachten en eetstoornissen,
- **Sociale gevolgen**. Het kind kan moeite hebben om de eigen plek in de groep te behouden of te krijgen door teruggetrokken gedrag of juist door erg agressief gedrag .

Incidenten van agressie en geweld kunnen behalve voor individuele personen bovendien negatieve gevolgen hebben voor de school wat betreft werkklimaat, materiële kosten, leerresultaten, werkprestaties en imago.

4. Wat kunnen we doen aan preventief beleid tegen mishandeling, agressie en geweld

Het onderwijs besteedt aandacht aan de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen, normen en waarden en het aanleren van sociale en communicatieve vaardigheden.

We moeten beginnen met het duidelijk in kaart brengen wat we doen met zaken zoals pesten en schoolverzuim. Daarbij maken we ook gebruik van een klachtenprocedure en hebben we een klachtencommissie, contactpersonen, aandachtsfunctionarissen en vertrouwenspersonen.

4.1 Wat doen we al binnen de scholen

Blosse scholen zijn allemaal bezig met de volgende zaken:

- We bieden Onderwijs op maat
- We structureren de sociale processen
- We hebben aandacht voor de problemen van kinderen
- We bevorderen de zelfstandigheid van kinderen
- We stellen duidelijke gedragsregels en handhaven die ook

4.2 De gedragsregels

Volgens deskundigen kunnen oplossingen voor problemen rond agressie en geweld gezocht worden in de kwaliteit van het pedagogisch- en werkklimaat binnen de school. Alle Blosse scholen hebben een positief leer- en werkklimaat waarbinnen agressie en geweld nog door personeel noch door leerlingen wordt getolereerd.

Daarbij wordt gebruikt gemaakt van methodieken zoals de Kanjertraining of de Vreedzame School, ect waarbinnen er afspraken en gedragsregels worden opgesteld en waar de kinderen ook oefenen met deze regels. Jaarlijks komen de gemaakte afspraken terug op de agenda om deze bij te stellen dan wel te bekrachtigen.

Kinderen hechten veel belang aan duidelijkheid over regels en aan het uitleggen van regels. Het is goed om de leerlingen dan ook actief te betrekken bij de regels en de afspraken.

4.3 Is de fysieke omgeving veilig en overzichtelijk genoeg

In noodsituaties en bij calamiteiten moet snel en adequaat hulp worden geboden en soms is het zelfs nodig de school te ontruimen. De organisatie daarvan moet onder schooltijd altijd paraat zijn. Dat betekent dat alle betrokkenen in de school voorbereid moeten zijn op een ontruiming van de school. De school moet daarom beschikken over een actueel ontruimingsplan.

4.4. Deskundigheidsbevordering bij het personeel

Invulling geven aan goed preventief beleid vraagt om vaardigheden van personeelsleden. Het is zinvol dat het personeel aan scholing deelneemt, zodat zij adequaat kunnen omgaan met en optreden bij agressie en geweld. Op elke school is minimaal een geschoolde contactpersoon.

Grottere scholen benoemen meerdere contactpersonen. (Bij voorkeur een mannelijke en een vrouwelijke contactpersoon.)

5. Stappenplan bij een vermoeden van kindermishandeling of een incident van agressie en geweld

Voor kinderen die mishandeld worden (of op andere wijze onder druk gezet worden) is het van groot belang dat mensen in hun directe omgeving signalen afgeven en gehoor geven aan de signalen. Om het onderwijspersoneel te helpen hoe zij moeten handelen is het volgende stappenplan opgesteld.

Stap 1 je hebt een vermoeden

De bron van het vermoeden van mishandeling kan zijn:

- Een eigen observatie;
- Iemand (bijvoorbeeld een ander kind, een ouder of collega) vertelt u een zorgwekkend verhaal over een kind op school;
- Een kind neemt u in vertrouwen over de eigen situatie.

Stap 2 hoe ga je om met een vermoeden

Na een eerste signaal is het van belang het kind nauwlettend te observeren. Opvallend gedrag, onverklaarbare lichamelijke afwijkingen (blauwe plekken) en signalen van buitenaf zijn mogelijk aanwijzingen.

Maak notities van de opmerkelijke signalen. Overleg met mensen die informatie kunnen geven, zoals een collega, de contactpersoon, de vertrouwenspersoon, een medewerker van de jeugdgezondheidszorg of een vertrouwensarts. Ondertussen is het belangrijk dat er een vertrouwensrelatie met het desbetreffende kind in stand blijft of opgebouwd wordt. Probeer een beter beeld van de situatie te krijgen. Speel geen 'politieagent'. Het is niet de taak van onderwijspersoneel om spoorwerk naar de dader te verrichten.

Ga alleen uit van de signalen van het kind of derden. Bepaal een tijdslimiet om daarna een beslissing te nemen.

Dit kan leiden tot de volgende conclusies:

- Het vermoeden is onterecht. Er is een andere reden voor het gesignaleerde gedrag;
- Er is geen bevestiging van het vermoeden. De registratie van de signalen wordt voortgezet en na twee maanden worden de aantekeningen opnieuw bekeken;
- Er is twijfel of bevestiging van het vermoeden. Dan besluit je om in overleg te gaan.

Stap 3 je vormt een overleggroep

Bij twijfel of bij een bevestiging van een vermoeden wordt een overleggroep gevormd. Het bevoegd gezag wordt daarvan op de hoogte gesteld. Deze groep kan bestaan uit: de interne begeleider, de contactpersoon, de schoolleiding, een medewerker van de Jeugdgezondheidsdienst, algemeen maatschappelijk werk, de buurtagent en/of de vertrouwenspersoon.

- Bespreek de zorg in deze overleggroep.
- Eén persoon is verantwoordelijk voor de voortgang en de coördinatie. Bij voorkeur is dit niet de persoon die de zorg uitspreekt.
- Noteer de tot nu toe bekende gegevens en welke stappen er door wie en wanneer worden genomen. Het is belangrijk dat deze gegevens anoniem worden verwerkt.
- Overleg indien gewenst met het Bureau Veilig Thuis of het Consultatiebureau Kindermishandeling
- De coördinator bewaakt een gezamenlijk vastgestelde tijdlimiet, initieert een volgend overleg en informeert het bevoegd gezag.

Als de overleggroep aan het eind van deze fase geen bevestiging van het vermoeden heeft dan dient een ieder alert te blijven. Het onderwijspersoneel blijft bouwen aan een vertrouwensrelatie met het kind. Wanneer het duidelijk is dat het vermoeden ongegrond was worden aantekeningen vernietigd.

Stap 4 we maken van een plan van aanpak

Indien er een redelijk vermoeden van kindermishandeling bestaat wordt het Bureau Veilig Thuis ingeschakeld voor een overleg voor een vervolgbeleid. Binnen de overleggroep wordt afgesproken wie contact opneemt met het Bureau Veilig Thuis en wie het bestuur informeert.

De overleggroep maakt een plan van aanpak en geeft aan wie wanneer wordt ingezet, gebruik makend van de beschikbare hulp binnen de regio.

De mogelijke vervolgstappen zijn:

- Een gesprek met de ouders en/of verzorgers.
- De jeugdarts roept het kind op voor een onderzoek
- Het inschakelen van de schoolbegeleidingsdienst
- Er worden consultaties gevraagd bij het Consultatieteam Kindermishandeling of bij het Bureau Veilig Thuis.
- Het vermoeden wordt bij het Bureau Veilig Thuis gemeld ter activiteit.
- Het vermoeden wordt gemeld bij de Raad voor de Kinderbescherming of de politie.
- Gebruik maken van de procedure schorsen en verwijderen.

Stap 5 je gaat in gesprek met de ouders (indien dit wenselijk is)

De overleggroep bereidt het gesprek met de ouders voor. Het doel van het gesprek moet duidelijk zijn. Vaak is het uitspreken van zorg de beste opening van het gesprek. Blijf bij wat is gesignaleerd, bespreek de vermoedens, stel open vragen en zeg op zoek te zijn naar de oorzaak van het ongewone gedrag van het kind.

Na afloop van het gesprek neemt de overleggroep actie voor verdere stappen. Als al eerder met het kind gesproken is, praat dan niet met de ouders zonder het kind daarvan in kennis te stellen.

Stap 6 hoe handel je het traject af

Het is van belang dat het bevoegd gezag en de schoolleiding er goed aan doen een kwestie behalve zeer zorgvuldig ook planmatig te behandelen. Als men laat merken dat men bepaalde zaken niet tolereert en men uit zal zoeken wat er gebeurd is, geeft dit meer rust op school en vertrouwen in het bestuur en/of de schoolleiding, dan wanneer men de indruk wekt het niet ernstig op te vatten. Dan gaan geruchten een eigen leven leiden.

- Ouders en/of verzorgers van daders en slachtoffers van agressie of geweld worden door de school op de hoogte gebracht over incidenten die plaatsgevonden hebben.
- Het team en de medezeggenschapsraad moeten waar mogelijk op de hoogte gehouden worden over de afwikkeling van incidenten.
- Het is de autonome verantwoordelijkheid van het College van Bestuur om zorg te dragen voor goed onderwijs aan elke onderwijsinstelling. Dit betekent in elk geval dat het bevoegd gezag garandeert dat de goede gang van het onderwijs niet wordt verstoord door ongewenst gedrag.

Het is van belang dat het bevoegd gezag en de schoolleiding een kwestie behalve zeer zorgvuldig in een aantal gevallen ook met zoveel mogelijk openheid behandelt. Het spreekt voor zich dat dit niet geldt voor huiselijk geweld, maar om geweld op school door of tegen leerlingen onderling, door onderwijzend personeel of door andere volwassenen tegen leerlingen. Bij deze zorgvuldigheid en de eventuele openheid is het van belang om juridische ondersteuning in te schakelen bij deze fase. Dit wordt door de afdeling Onderwijs gecoördineerd.

Als men laat merken dat men bepaalde zaken niet tolereert en uitzoekt wat er gebeurd is, geeft dit meer rust op school en vertrouwen in het bestuur en/of de schoolleiding, dan wanneer men de indruk wekt voorvallen niet ernstig op te vatten. Geruchten gaan dan een eigen leven leiden.

De mogelijkheid bestaat om zaken in de medezeggenschapsraad achter gesloten deuren te behandelen. Het is de vraag of dit altijd verstandig is. In voorkomende gevallen zal zoveel mogelijk gekozen worden voor een transparante en open opstelling.

6. Wat doe je als een kind je in vertrouwen neemt

Mocht een kind iemand in vertrouwen nemen dan is een goede opstelling van belang.

- Rustig luisteren naar wat het kind te vertellen heeft.
- Niet emotioneel of paniekerig reageren en het kind serieus nemen.
- Noteer wat het kind vertelt. Dit worden de persoonlijke aantekeningen.
- Het is niet mogelijk om het kind absolute geheimhouding te beloven. Beloof echter geen stappen te ondernemen zonder deze besproken te hebben met het kind.
- Ga zorgvuldig om met de privacy van het kind, de ouders en derden.
- Investeer in een vertrouwensrelatie met het kind.
- Overleg met mensen die informatie kunnen geven
- Bepaal een tijdlimiet waarna er conclusies getrokken kunnen worden.

7. Wat als een medewerker wordt beticht van mishandeling of seksueel misbruik

1. schoolleider/personeelslid/contactpersoon/interne vertrouwenspersoon krijgt informatie en meldt dit aan het bevoegd gezag
2. het bevoegd gezag neemt kennis van een eventueel strafbaar feit
3. het bevoegd gezag overlegt met de politie en/of een vertrouwensinspecteur
4. als er een redelijk vermoeden is van strafbaar feit, dan wordt aangifte gedaan. In verband hiermee moet nog een reeks van vragen worden beantwoord. Het bevoegd gezag vraagt – zo nodig - advies aan de vertrouwensinspecteur.

Vragen die beantwoord moeten worden zijn bijvoorbeeld:

- Bij wie wordt aangifte gedaan: regiopolitie, officier van justitie.
- Wie informeert de betrokkenen over de aangifte? In principe informeert het bevoegd gezag (ouders van) klager en aangeklaagde dat aangifte wordt gedaan
- Wie ondersteunt de klager en de ouders tijdens het onderzoek? Dat kan een vertrouwenspersoon of de vertrouwensinspecteur zijn. Deze kan de klager desgewenst doorverwijzen naar gespecialiseerde hulpverlening.
- Wie ondersteunt de aangeklaagde tijdens het onderzoek: een vertrouwenspersoon of de juridische afdeling van een onderwijsvakorganisatie? Kan een beroep worden gedaan op een rechtsbijstandsverzekering van de aangeklaagde?
- Moet de school, zolang het justitieel onderzoek loopt, maatregelen treffen om te voorkomen dat de klager telkens wordt geconfronteerd met de aangeklaagde? De aangeklaagde zou bijvoorbeeld met andere taken kunnen worden belast. Ook schorsing behoort tot de mogelijkheden. (Zie procedure schorsen en verwijderen)
- Moeten personeel, ouders en leerlingen worden geïnformeerd over het feit dat er een onderzoek wordt ingesteld? Informatievoorziening kan noodzakelijk zijn, omdat een dergelijke kwestie meestal niet onopgemerkt voorbij gaat aan de leden van de schoolgemeenschap. Wel is het - in het belang van klager en aangeklaagde - gepast om hiermee zorgvuldig en terughoudend om te gaan en geen onnodige details te verstrekken.

- Is het wenselijk dat de school, parallel aan het justitieel onderzoek, zelf een onderzoek laat uitvoeren? Gezien de lange looptijd van een justitieel onderzoek kan het bevoegd gezag daartoe besluiten. Of het bevoegd gezag kan de klager uitnodigen om een klacht in te dienen bij de klachtencommissie.
- Volgens de klachtenregeling bepaalt de klachtencommissie maximaal acht weken na het horen van de partijen of de klacht gegrond is, en adviseert over de maatregelen die het bevoegd gezag kan nemen.
- Uit de jurisprudentie blijkt dat met disciplinaire maatregelen niet hoeft te worden gewacht totdat de strafrechter uitspraak heeft gedaan. Tot disciplinaire maatregelen kan worden overgegaan als zorgvuldig onderzoek, waarbij het principe van hoor en wederhoor is toegepast, tot de overtuiging leidt dat de aangeklaagde zich heeft schuldig gemaakt aan een zedendelict of een ander delict.

Als na justitieel onderzoek blijkt dat de klacht op valse gronden is ingediend, gaat het bevoegd gezag in overleg met de betrokkene en biedt de aangeklaagde indien gewenst een rehabilitatietraject aan. Zo'n traject wordt in overleg met de valse beschuldigde samengesteld. Mogelijkheden zijn: een brief aan de ouders, een teamgesprek, een leerlingenbijeenkomst, al dan niet in aanwezigheid van de valse beschuldigde. Het bevoegd gezag kan tevens maatregelen nemen jegens de betrokkene die de valse beschuldiging heeft geuit. Dit kan variëren van de eis dat in het openbaar excuses worden aangeboden tot schorsing of verwijdering. De aangeklaagde kan over een incorrecte behandeling door het bevoegd gezag een klacht indienen bij de klachtencommissie. De aangeklaagde wordt daarmee klager.

8. De behandeling van klachten

Het College van Bestuur van Blossse Onderwijs heeft gelet op de bepalingen van de Wet op het primair onderwijs in overleg met de GMR een klachtenregeling vastgesteld. Het bevoegd gezag heeft zich aangesloten bij de landelijke klachtencommissie. Zowel leerlingen, ouders als personeelsleden kunnen een klacht indienen bij de klachtencommissie. Dit kan een klacht zijn over agressie of geweld. Als de klachtencommissie na onderzoek de klacht gegrond verklaart, dan volgt rapportage en advies naar het schoolbestuur. Het schoolbestuur neemt vervolgens maatregelen. Voor de afhandeling van een klacht verwijzen we naar de klachtenregeling.

Begrippenlijst:

Onder **agressie en geweld** verstaan we:

Voorvallen waarbij een leerling, ouder of personeelslid psychisch of fysiek wordt lastig gevallen, bedreigd of aangevallen. Daarbij moet ook gedacht worden aan verbaal en non-verbaal gedrag.

De handreiking verstaat onder:

- **Bevoegd gezag:** het College van Bestuur;
- **Klacht:** een klacht over ongewenste intimiteiten waaronder valt ongewenst, seksueel getinte aandacht binnen of in samenhang met de onderwijssituatie, tot uiting komend in verbaal, fysiek en/of ander non-verbaal gedrag, dat zowel opzettelijk als onopzettelijk kan zijn;
- **Klager:** de natuurlijke persoon die een klacht heeft ingediend;
- **Aangeklaagde:** de natuurlijke persoon tegen wie een klacht is ingediend.

Stappenplan Kindermishandeling

Zie de uitgebreide toelichting in artikel 4 op pagina 26. ■ = verplichte stappen!

